

Sygn. akt I CSK 2475/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa A. P. i R. .
przeciwko [...] Bank [...] spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 sierpnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od skarżącej na rzecz powodów solidarnie 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej [...] Banku [...] S.A. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 9 września 2021 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN z

13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (zob. postanowienia SN z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08).

Skarżący przedstawił wątpliwości prawne w szeregu pytań ujętych w czterech częściach tematycznych. Wszystkie z nich koncentrują się na abuzywności postanowień umowy kredytu walutowego zawartej z konsumentami. W niniejszej sprawie ustalono nieważność umowy i orzeczono o nienależnym świadczeniu w związku z odpadnięciem podstawy świadczenia na skutek uznania klauzuli ryzyka walutowego i klauzul indeksacyjnych za abuzywne oraz braku możliwości dalszego utrzymania w mocy umowy kredytu. Przyjęto, że pozostawienie jednej ze stron możliwości swobodnego kształtowania wskaźnika waloryzacji w trakcie trwania stosunku zobowiązaniowego skutkuje brakiem określenia wysokości świadczenia, co jest sprzeczne z naturą stosunku zobowiązaniowego i prowadzi do nieważności umowy stosownie do art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. W orzecznictwie TSUE i Sądu Najwyższego wyjaśnione zostało, że postanowienia umowne stanowiące klauzule ryzyka walutowego nie podlegają ocenie wyłącznie na podstawie poprawności językowej, dotyczącej tego, czy były sformułowane prostym i czytelnym (zrozumiałym) językiem, należy bowiem, uwzględniając wszelkie okoliczności ocenić, czy konsument jest w stanie samodzielnie oszacować wysokość każdej raty, jak i całego kosztu kredytu. Nie ma zastrzeżeń co do tego, że Bank przyznał sobie prawo do arbitralnego decydowania o wysokości rat, które powodowie mieli spłacać, a zarówno stanowiąca główne świadczenie powodów klauzula ryzyka walutowego, jak i klauzule indeksacyjne mają charakter abuzywny, zatem ich skuteczne zakwestionowanie prowadzi do orzeczonej nieważności umowy (zob. wyrok SN z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; wyrok SN z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; wyrok TSUE z 14 marca 2019 r., C-118/17, Zsuzsanna Dunai przeciwko ERSTE Bank Hungary Zrt., Zbiór orzeczeń 2019, poz. 207; wyrok TSUE z 20 września 2018 r., EOS KSI Slovensko s.r.o. przeciwko Jánowi Dankowi i Margicie Dankovej, C-448/17, Zbiór orzeczeń 2018,

poz. 745; wyrok TSUE z 20 września 2018 r., C-51/17, OTP Bank Nyrt. i OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt przeciwko Teréz Ilyés i Emil Kiss, Zbiór orzeczeń 2018, poz. 750; wyrok TSUE z 20 września 2017 r., Ruxandra Paula Andriciuc i in. przeciwko Banca Românească SA, C-186/16, Zbiór orzeczeń 2017, poz. 703; wyrok TSUE z 30 kwietnia 2014 r., Árpád Kásler i Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt, C-26/13, Zbiór orzeczeń 2014, poz. 282). Skutkuje to z kolei tym, że przedstawione problemy dotyczące różnych ujęć abuzywności postanowień umownych pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie, skoro bez wątplenia doszło do naruszenia zasady swobody umów.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

a.s.